

Til høringsparterne på vedlagte liste

J.nr: 24-11-000036

Ref. KBK

Den 27. juni 2024

Høring over udkast til bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2024/2025

Hermed sender Landbrugsstyrelsen udkast til bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2024/2025, i høring.

Bemærkninger til udkast til bekendtgørelsen sendes til Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk senest **den 12. juli 2024** med angivelse af j.nr. 24-11-000036.

Eventuelle spørgsmål til det faglige indhold af materialet bedes rettet til:

- Mette Fischmann på mefi@lbst.dk eller tlf.nr. 45 26 35 92
- Karen B. Knudsen på kbk@lbst.dk eller tlf.nr. 25 23 83 92.

Høringssvar bliver offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Der skal i planperioden 2024/2025 etableres målrettede efterafgrøder eller alternativer til målrettede efterafgrøder i de kystvandoplande, hvor indsatsbehovet ikke er opnået efter gennemførelsen af den frivillige ordning, der er fastlagt i bekendtgørelse nr. 1588 af 8. december 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2024/2025 m.v. (herefter den frivillige ordning). De nævnte kystvandoplande fremgår af bekendtgørelsens bilag 1 og er afgrænset i bekendtgørelse nr. xx af dd.mm.2024 om afgrænsning af kystvandoplande.

Bestemmelserne for de krævede målrettede efterafgrøder og for alternativer til de krævede målrettede efterafgrøder svarer i hovedsagen til bestemmelserne for pligtige efterafgrøder og alternativer til pligtige efterafgrøder, der vil være fastlagt i den for planperioden 2024/2025 gældende bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget (herefter plantedækkebekendtgørelsen).

Bemærk, at plantedækkebekendtgørelsen for planperioden 2024/2025 og ovennævnte bekendtgørelse om afgrænsning af kystvandoplande endnu ikke er udstedt. Henvisninger til plantedækkebekendtgørelsen er derfor foreløbigt henvisninger til det udkast, der er offentliggjort på Høringsportalen med høringsfrist den 30. april 2024 med supplerende høring over ændring af seks

bestemmelser med svarfrist den 24. juni 2024. Udkastene kan fremsøges på følgende links:

[Høringsdetaljer - Høringsportalen \(hoeringsportalen.dk\)](https://hoeringsportalen.dk)

[Høringsdetaljer - Høringsportalen \(hoeringsportalen.dk\)](https://hoeringsportalen.dk)

Målrettede efterafgrøder og alternativer til målrettede efterafgrøder, bortset fra reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for planperioden, skal dog som nævnt placeres i de kystvandoplande, der er anført i bekendtgørelsens bilag 1.

Målrettede efterafgrøder og alternativer til målrettede efterafgrøder må ikke samtidigt anvendes til opfyldelse af betingelser for at gøre brug af den såkaldte kvægundtagelse.

Følgende virkemidler kan anvendes som alternativ til målrettede efterafgrøder til opfyldelse af det målrettede efterafgrødekrav:

- Mellemafgrøder.
- Energiafgrøder.
- Braklagte arealer, bortset fra braklagte arealer langs vandløb og søer.
- Braklagte arealer langs vandløb og søer.
- Tidligt såede vinterafgrøder.
- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.
- Præcisionslandbrug udført i planperioden 2023/2024.
- Reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for planperioden 2024/2025.

1. Ændringer

Nærværende bekendtgørelse omhandler planperioden 2024/2025, mens bekendtgørelse nr. 1056 af 14. juli 2023 omhandler krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2023/2024.

Bortset fra den omhandlede planperiode og bilag 1 over efterafgrødekravets størrelse i de omhandlede kystvandoplande svarer bestemmelserne i nærværende bekendtgørelse i hovedsagen til bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1056 af 14. juli 2023.

Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, hvori der henvises til bestemmelser i plantedækkebekendtgørelsen, der finder tilsvarende anvendelse for henholdsvis målrettede efterafgrøder og alternativer til målrettede efterafgrøder.

Ændringer som følge af ændringer i plantedækkebekendtgørelsen er omtalt nedenfor. Ændringer omfattet af den supplerende høring over ændring af seks bestemmelser i plantedækkebekendtgørelsen er særskilt omtalt i afsnit 1.7.

1.1 Genberegning af kvotereduktion

1.1.1 Genberegning af alternativet reduceret kvælstofkvote

Plantedækkebekendtgørelsens § 24 giver mulighed for at bruge reduceret kvælstofkvote som alternativ til efterafgrøder.

En genberegning af omregningsfaktoren for alternativet reduceret kvælstofkvote,

hvor der ikke korrigeres for eftervirkning, betyder, at kvotetrækket stiger fra 93 til 110 kg N/ha for bedrifter, der udbringer under 80 kg N/ha organisk gødning og fra 150 til 175 kg N/ha for bedrifter, der udbringer over 80 kg N/ha organisk gødning.

1.1.2 Justering af kvotereduktion ved brug af fleksible frister

Plantedækkebekendtgørelsens § 9, stk. 2, giver mulighed for brug af fleksible frister ifm. etableringen af efterafgrøder.

I 2023/2024 blev kvotereduktionen ved fleksible frister genberegnet på baggrund af seneste datagrundlag. Det er fortsat disse beregninger, der danner grundlaget for kvotereduktionen ved fleksible frister, idet der allerede i de gældende regler er indregnet en eftervirkning af efterafgrøder samtidig med, at der tages højde for den mindre eftervirkning ved senere etablerede efterafgrøder.

Aarhus Universitet har dog genberegnet kvotereduktionen ved fleksible frister med flere decimaler, da der ved sidste års ændring af kvotereduktionen blev anvendt afrundede tal. Det har givet anledning til en lille opjustering af kvotereduktionen ved fleksible frister.

1.1.3 Genberegning af kvotereduktion ved anvendelse af fleksible frister ved alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Plantedækkebekendtgørelsens § 20 giver mulighed for at bruge fleksible frister ved anvendelse af alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.

Der er hidtil brugt en kvotereduktion til alternativet svarende til kvotereduktionen for efterafgrøder. I praksis har det ikke haft nogen betydning, da muligheden ikke har været brugt. Landbrugsstyrelsen finder det dog hensigtsmæssigt at genberegne kvotereduktionen, således at der indregnes den korrekte eftervirkning. Aarhus Universitet har derfor genberegnet kvotereduktionen ved alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter inden for tre så-intervaller.

1.2 Betingelser for brug af braklagte arealer

Plantedækkebekendtgørelsens § 16, stk. 1, oplister betingelserne for brug af braklagte arealer som alternativ til efterafgrøder. Landbrugsstyrelsen foretager en række ændringer til disse betingelser.

1.2.1 Forbud mod at anvende § 3-arealer som brak

Plantedækkebekendtgørelsens § 16, stk. 4 oplister yderligere betingelser for brug af braklagte arealer som alternativ til efterafgrøder.

Der er tilføjet en præcisering om, at § 3-arealer ikke må bruges til at opfylde betingelserne for alternativet brak og brak langs vandløb og søer. Præciseringen foretages for at ensrette med reglerne for målrettet kvælstofregulering.

1.2.2 Genindførelse af forbud mod slæt

Det har før været en betingelse for brug af brak, at der ikke tages slæt af det braklagte areal.

I planperioden 2023/2024 blev det midlertidigt muligt at tage slæt af arealer, som

bruges til alternativerne brak og brak langs vandløb og søer. Forbuddet blev fjernet som en del af Landbrugsstyrelsens tørkeplan.

Af hensyn til at fastholde ensretning med brak-reglerne for grundbetaling, og da tilladelsen alene var midlertidig pga. tørken i 2023, genindføres forbuddet mod at tage slæt af braklagte arealer i planperioden 2024/2025.

1.3 Ny omregningsfaktor for braklagte arealer

Plantedækkebekendtgørelsens § 16, stk. 5, fastsætter omregningsfaktoren for braklagte arealer, der bruges som alternativ til efterafgrøder, og som ikke er braklagte arealer langs vandløb og søer.

Landbrugsstyrelsen har bedt Aarhus Universitet vurdere, om en ændret arealanvendelse af braklagte arealer fra 2023 giver anledning til at justere omregningsfaktoren fastlagt i 2015. Aarhus Universitet har redegjort for, at en generel omregningsfaktor uanset varigheden af det braklagte areal kan beregnes til 1:2, dvs. at 1 hektar braklagt areal erstatter 2 ha efterafgrøder.

1.4 Ny omregningsfaktor for tidligt såede vinterafgrøder

Plantedækkebekendtgørelsens § 18, stk. 2, fastsætter omregningsfaktoren for tidligt såede vinterafgrøder, der bruges som alternativ til efterafgrøder.

Landbrugsstyrelsen har bedt Aarhus Universitet genberegne omregningsfaktoren fastlagt i 2020 med decimaler, og Aarhus Universitet har på den baggrund vurderet, at omregningsfaktoren kan sættes til 1,9:1, dvs. at 1,9 hektar tidligt såede vinterafgrøder erstatter til 1 hektar efterafgrøder.

1.5 Præcisering af gradueret gødningstildeling ved præcisionslandbrug

Plantedækkebekendtgørelsens § 22, stk. 1, fastsætter betingelserne for at anvende præcisionslandbrug, der bruges som alternativ til efterafgrøder.

Aarhus Universitet har fastlagt omregningsfaktoren for præcisionslandbrug, som tager udgangspunkt i, at gradueringen for vintersåede afgrøder bør ske på baggrund af afgrødens næringsmæssige tilstand. Det præciseres derfor i bekendtgørelsen, at den positionsbestemte, graduerede gødningstildeling som minimum skal ske en gødskning i foråret.

Præciseringen af kravet i § 22, stk. 1, finder anvendelse fra den 1. august 2024 eller senere, hvilket vil sige, at der er krav om graduering af kunstgødning anvendt ved gødningstildeling i foråret 2025, og som skal anvendes til alternativet præcisionslandbrug i planperioden 2025/2026. Selve kravet fremgår af bekendtgørelsen for 2024/2025 af hensyn til landbrugers planlægning.

1.6 Sanktionering af krav om forårssåede afgrøder efter brak

Plantedækkebekendtgørelsens § 16, stk. 1, nr. 3, og § 17, stk. 1, jf. § 16, stk. 1, nr. 3, fastsætter betingelse om, at brak og brak langs vandløb og søer, der bruges som alternativ til efterafgrøder, efterfølges af en forårssået afgrøde eller fortsætter som brak.

Disse betingelser finder tilsvarende anvendelse for brak og brak langs vandløb og søer, der bruges som alternativ til målrettede efterafgrøder, jf. § 5, stk. 2.

Det er væsentligt for effekten af alternativet, at de braklagte arealer efterfølgende enten fortsætter som brak eller bruges til dyrkning af en forårssået afgrøde. Landbrugsstyrelsen vil have øget fokus på, at disse betingelser skal opfyldes.

Kravet om forårssået afgrøde efter målrettede efterafgrøder og efter efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, der anvendes som alternativ til målrettede efterafgrøder, er allerede straffebelagt, jf. § 15, stk. 1.

Svarende til bestemmelserne i plantedækkebekendtgørelsens § 44, stk. 2 og 3, straffelægges disse betingelser ligeledes for braklagte arealer, der anvendes som alternativ til målrettede efterafgrøder fra planperioden 2024/2025.

1.7 Ændringer for arealer, som indgår i tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning af landbrugsjorder

1.7.1 Definition af tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning

I plantedækkebekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 12, indsættes en definition af de statsligt eller EU-finansierede tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning af landsbrugsjorder, som er omfattet af ændringen.

1.7.2 Undtagelse fra kravet om efterfølgende afgrøder for arealer med efterafgrøder

Plantedækkebekendtgørelsens § 4, stk. 2, fastsætter regler om, at arealer med efterafgrøder også efterfølgende i planperioden skal anvendes til dyrkning af en forårssået afgrøde, eller udlægges med blomsterbrak eller bestøverbrak.

Kravet om efterfølgende afgrøde kan være en hindring for, at arealer med efterafgrøder kan indgå i tilskudsordninger og projekter med henblik på permanent at ekstensivere og/eller vådgøre landbrugsjorder. Aarhus Universitet har vurderet, at det ikke medfører en merudvaskning, hvis disse arealer i stedet for dyrkning af en forårssået afgrøde indgår i en sådan tilskudsordning eller projekt.

Det foreslås derfor, at der indføres en undtagelse for kravet om efterfølgende afgrøde for arealer med efterafgrøder, som skal indgå i statsligt eller EU-finansierede tilskudsordninger og projekter med henblik på permanent at ekstensivere og/eller vådgøre landbrugsjorder.

1.7.3 Undtagelse fra kravet om forårssåede afgrøder for braklagte arealer og braklagte arealer langs vandløb og søer

Plantedækkebekendtgørelsens § 16, stk. 1, nr. 3, fastsætter krav om, at braklagte arealer og braklagte arealer langs vandløb og søer som alternativ til efterafgrøder umiddelbart efter braklægningen efterfølges af en forårssået afgrøde, eller arealerne bibeholdes som brakarealer i det efterfølgende kalenderår.

Kravet om en forårssået afgrøde kan ligeledes være en hindring for, at braklagte arealer eller braklagte arealer langs vandløb og søer kan indgå i de tidligere nævnte tilskudsordninger og projekter. Aarhus Universitet har også vurderet, at det ikke medfører en merudvaskning, hvis braklagte arealer eller braklagte arealer langs

vandløb og søer kan indgå i de tidligere nævnte tilskudsordninger og projekter.

Det foreslås derfor, at der indføres en undtagelse for kravet om forårssået afgrøde for braklagte arealer eller braklagte arealer langs vandløb og søer, som skal indgå i statsligt eller EU-finansierede tilskudsordninger og projekter med henblik på permanent at ekstensivere og/eller vådgøre landbrugsjorder.

1.7.4 Undtagelse fra kravet om forårssåede afgrøder for arealer med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Plantedækkebekendtgørelsens § 19, stk. 3, fastsætter regler om, at virksomheden, der råder over arealer med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, efterfølgende skal anvende arealerne til dyrkning af en forårssået afgrøde.

Kravet om forårssået afgrøde kan være en hindring for, at arealer med kvælstoffikserende efterafgrødeblandinger kan indgå i de tidligere nævnte tilskudsordninger og projekter. Aarhus Universitet har vurderet, at under forudsætning af, at der trækkes en eftervirkning på 50 kg N/ha og arealerne ikke destrueres før 1. februar, vil det ikke medføre en merudvaskning, hvis disse arealer i stedet kan indgå i de tidligere nævnte tilskudsordninger og projekter.

Det foreslås derfor, at der indføres en undtagelse for kravet om forårssået afgrøde for arealer med kvælstoffikserende efterafgrødeblandinger, som skal indgå i statsligt eller EU-finansierede tilskudsordninger og projekter med henblik på permanent at ekstensivere og/eller vådgøre landbrugsjorder.

1.7.5 Forbud mod destruktion af plantedække på arealer med efterafgrøder, braklagte arealer og braklagte arealer langs vandløb og søer, som indgår i disse tilskudsordninger og projekter

Ifølge bekendtgørelsens § 13, stk. 1, og § 16, stk. 1, nr. 2, må hhv. efterafgrøder, græsset på braklagte arealer samt braklagte arealer langs vandløb og søer tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres den 20. oktober 2024.

I vurderingen af miljøeffekten ved at tillade disse arealer indgår i tilskudsordninger og projekter med henblik på permanent at ekstensivere og/eller vådgøre landbrugsjorder er det forudsat, at plantedækket på arealerne fortsætter i perioden fra 20. oktober og frem til betingelserne for ordningen for permanent udtagning gælder. Det vurderes derfor nødvendigt at supplere undtagelsen af arealerne for kravene til efterfølgende afgrøde med en betingelse, som kan sikre opretholdelse af plantedække på arealerne.

Det foreslås derfor, at der indføres en undtagelse til destruktionsfristerne for efterafgrøder, braklagte arealer og braklagte arealer langs vandløb og søer, således at arealerne ikke må nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres i perioden fra 20. oktober frem til arealerne ekstensiveres permanent med tinglyst deklaration.

2. Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger

Der er erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelsen, som beskrevet i det vedlagte dokument om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger (EØK).

3. Digitaliseringsklar lovgivning

Et bredt flertal i Folketinget har indgået aftale om digitaliseringsklar lovgivning.

Bekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse.

Indberetning og ændring af indberetning indgives i et særligt skema ”Gødningskvote og Efterafgrøder” (GKEA). GKEA udfyldes og indsendes digitalt ved brug af ministeriets Tast selv, som kan tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Indberetning via GKEA muliggør en høj grad af automatisk sagsbehandling og genbrug af data.

4. Innovations- og Iværksættertjekket

Landbrugsstyrelsen har vurderet, at Innovations- og Iværksættertjekket ikke er relevant for de konkrete ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

Landbrugsstyrelsens vurdering har været i prøvhøring i Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR), som ikke har bemærkninger hertil.

5. Forholdet til EU-lovgivningen

Bekendtgørelsens krav om etablering af målrettede efterafgrøder eller alternativer til målrettede efterafgrøder i de kystvandoplande, der er anført i bekendtgørelsens bilag 1, vil bidrage til, at Danmark kan opfylde sine forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet) om at sikre forbedring af vandmiljøtilstanden for grundvand og overfladevand i de geografiske områder, der er omfattet af vandområdeplaner.

Bestemmelserne i bekendtgørelsen går ikke videre end hvad der er nødvendigt for at opfylde indsatsbehovet og hvad der er nødvendigt for at administrere kravene i EU-lovgivningen. Bestemmelserne i bekendtgørelsen anses dermed ikke at gå videre end minimumskravene i EU-lovgivningen.

6. Ikrafttrædelsesdato

Bekendtgørelsen er omfattet af dispensation fra de faste datoer for ikrafttræden (1. januar eller 1. juli). Bekendtgørelsen er planlagt at træde i kraft den 1. august 2024.

Med venlig hilsen

Landbrugsstøtte & Geodata
Landbrugsstyrelsen